

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف امینلکی یاننده کی دائرة
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بوروسه :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوروده
دا ۵۰۱ محصوره

حیات

هیا نه رانما هیانه ... دیانه دلهایه هیهات قاتالم ...!

نسخه سی هر برده ۱۰ غرورده .

سه لکی پوسته ایله ۵ لیرا .

(اجنه مملکتلر ایچین ۵ دولار) .

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه

مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۴۴

آنقره ، ۲۹ ایلول ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

مصاحبه :

کنجلیک روحی قدرتی آر تیرو واسطه لری

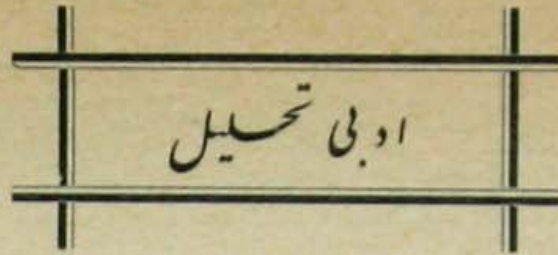
دورغون جمعیتلرده ، بوتون اجتماعی مؤسسه - لری یرلشمش اولان مملکتلرده معارف خدمتی نسبة قولایدیر . بویله زمانلرده معارف یالکز تحصیلی تعمیم ایچین چالیشیر . حالبوکه هر هانکی سیبله اعتقادلرده ، قناعتلرده ، اجتماعی مؤسسه - لرده تحول و انقلاب باشلادینی زمانلرده معارف سیستمی تحول و انقلابک اشارت ایتدیکی استقبالی حاضر لاق وظیفه سیبله ده مکلفدر . تورکیه معارفی بویله ایکی جهلی اغیر بر مکلفیت التنده در . بر طرفدن تحصیلی النده کی قدرت نسبتنده توسیع ایده جک ، دیگر جهندن یکی تورکیه ایچون متفکر یتشدیره جکدر .

اگر استقبالک ایسته دیکی انسان معین نصیری ، اعتقادلری بیلن کیسه لر اولسه یدی او وقت بو وظیفه قولایدی . حالبوکه یارینک انسانی منحصر ا علمیه ، سجه سیبله ، روحی قوتیه مرفه بر تورکیه یار اتمقده عامل اولاجقدر . او حالده بو کونکی مکتب کنجلیرده بو قابلیتلی انکشاف ایتدیرمیلیدر .

سریع تکامل کچیره ن بر مملکتک بالخاصه منور زمره یتشدیره جک اورتا تدریسات مؤسسه لرنده ویریله جک اک مهم قابلیت کنجلیک روحی قدرتلرینی آر تیرومق ، اولنری مستقبل حیاتده کندی کندی لرینه بول بولا - بیله جک حاله کتیرمکدر . مکتبلریمزک تربیه و تدریس یولی بوکا توجیه ایدیلدکجه مستقبل متفکرلری مملکته مؤثر اولایبله جک حاله کتیره مهیز . بونک ایچین برکده مکتبلر روحی

بر مکتبک کنجلیکده معنوی قدرتی آر تیرو بیلیمه سی ایچون یاپاجنی وظیفه لر دن بری ده طلبه سنی بو یوک آداملره استیناس ایتدیرمکدر . هر هانکی ساحه ده اولورسه اولسون بو یوک آدام متوسط انسانلر فوقنده روحی قدرت صاحبیدر . بونلرک قدرتی کنجلیره طانیمق و دو بورمق اولنرک ارادی قدرتی ، مملکت و انسانیت اوزرینه مؤثر اولمق عشقنی آر تیرویر . اسی معلملریمز بویله بر وظیفه ایله کندی لرینی هیچ مکلف کورمز لردی . مکتب حیاتی خاطر لایورم ، مثلا فن درس لرنده بعضاً بو یوک بر « کاشف » ک اسمی کچردی ، بول دینی قانونی معلم سوبله ردی . فقط بونی طیبی بر پیغمبرک ، الهام ایله بر حقیقی سوبله یورمه سی کبی آ کلا تیرو بوزدن ده او قانونی ساده جه او کره نمکی ایسته ردی . کنجلیک ، علمک ناصیل بر مساعی ایله بو کونکی نتیجه یه وارد یغنی قاورایا بیلیملری ایچون عالم لریک بو او غورده صرف ایتدکلری قدرتی بیلیملری لازمدر . علمه چالیشمق یالکز او کره نمکله دکل ، عالم سجه سنی اکتساب ایله اولور . بو سجه آنجق داها اولکی بو یوک آدم لریک قدرتلرینی ، اراده لرینی طانیمق ، اولنرک حیاتلرینی کندی روحزده یاشاتمقده ممکندر . بو یوک آداملر ایچین اولدکن صو کرا یاپیلان احتفاللر هپ بو غایه یی تأمینه خدمت ایله بن اجتماعی تدبیر لردر . حالبوکه اسکیدن معلملریمز نه بو یوک آدام لریک قدرتلری قارشینده بر هیجان دو یار ، نه ده طلبه یه دو یورا بیلیردی . بونک بر طاقیم سیبیلری وارددر . عرفان اعتباریله

قدرتی قیراجق منفی بر هاوادن قور تولمایدیر . بومنفی هاوایی چوق زمان حیاتدن بزکین کورونن یاخود معلم لکی کندیسنه کوچوک کورون ، کندیسنی جمعیتک مغدوری کبی حس ایله بن معلملر یاراتیر . معلم ، فلسفی ساحه ده قالمق شرطیه ، عالم قارشینده نکین و یابدین ، هر هانکی نظریه یه ایناتمقده مختاردر . بر معلم طالده آهنگ کوره بیلیر : ترقیه و معین هدغه دوغر و کتدیکنه اینانه بیلیر ، اضطراب و سفالت لریک کیت کیده آزاله جغنی قبول ایله بیلیر . یاخود عکسنی دوشونور ، عالمی کور بر قوتک سوق و اداره سی اثری عد ایله بیلیر . فقط نظری قناعتی نه اولورسه اولسون بر معلمک حیاتدن بزکین کورونمک ، طبیعتدن ، جمعیتدن شکایتچی بر حال آلمغه حتی اولاماز . بالخاصه کنجلیک قارشینده بویله بر وضعیت طاقیناماز . چونکه بویله حرکتده بولونان معلم در عهده ایلدیکی وظیفه یی یاپامادینی کبی کنج روحلری ده عادتاً تنویم ایدر . حد ذاتنده معلمک بویله بروضه آلمغه هیچ مساعد دکلدر . مکتب کنجلیک و حرکت محیطیدر . او محیط ایچنده یالکز فعالیت ، حکم سورهر . بوراده حالندن ، طبیعتدن ، جمعیتدن مشکی انسانلر مکتبک معنوی هوا سنی بوزان بر نوع مضر میقروب اولورلر . بالعکس ای معلم طبیعتده و جمعیتده مؤثر اولمق عشقنی ویریر . ای بر مرئی کنجلیره بیتمز توک نمز بر قدرت منبعی کبی کورونمک مجبوردر . وظیفه سنی یاپان بر مکتب ایچنده حیاتدن ، مسلکندن بزکین بونوع معلملر بولوناماز .

تنقيد و تحليل

ايك بويوك محرر لر دن :

شناسي

محرري : احمد راسم

احمد راسم بك « ايك بويوك محرر لر » عنوانيله نشر ايده جيكي سه ريدين برنجيسي اولان « شناسي » بي بو هافنا چيقاردى . متعاقباً طبع ايديله جك كتابلر شو ذاتلره تخصييص ايديله جكدر : نامق كمال ، ضيا پاشا ، منيف پاشا ، رجائى زاده اكرم بك ، سعيد بك ، مدحت افندى ، ابوالضيا توفيق بك ، شمس الدين سامى بك

نامق كماله عائد اولان كتاب حاضر لاشمدر . طبعنه باشلاناسنى تمى ايده رز . آنجاق بزده خلقى اوقوتايه سوق ايدين ، نام معناسيله « بويوله محرر لك » وغزته جيلك يايان احمد مدحت افنديدر . بو مهم شخصيتى مملكتمزده بك ياقيندن ايچلى طيشلى بيلن ذات ده ، افندى ايله ستر لجه برابر چالیشان احمد راسم بكدر . بناء عليه « احمد مدحت افندى » حقتده كى كتابك ترجيحاً ، يعنى اونه كيلردن اول نشر ايديله سنى محترم مسلكدا شمزدن اهميتله رجا ايده رم .

احمد راسم بك « شناسي » به تخصييص ايتديكى اثره بر مدخل علاوه ايتمش ، بونده تورك غزته جيلكى تاريخى « برخلاصه » حالنده كوسته رمشدر . مؤلف بو خلاصه سنده اك زياده (سالنامه حديقه) دن اقتباسلرده بولونمشدر . راسم بكك ديديكى كى « توركجه عثمانلى غزته لرى » نك ايلكى واقعا (تقويم وقايع) در . فقط ايلك توركجه غزته ، مصرده محمد على باشانك (١٢٤٥) ده نشر ايتديكى توركجه وعريجه « روزنامه وقايع مصريه » دركه « ايكنجى محمود » بونى كوره رك (١٢٤٧) ده (تقويم وقايع) ي تاسيس ايتدير مشدر . ليه لرك دوقوزنجى صنفلرينه مخصوص اولقى اوزره وجوده كتيرديكم « ادبات » عنوانى اثرمده ده بحث ايتديكم اوزره تقويم وقايعك برنجى نسخه سنده كى « مقدمه تقويم وقايع » ده تاريخدن ، وقعه نوبسلرك خطالردن بحث ايديله رك باب عاليده قورولان بر مجلس مشورته « دولت عليه ده وقوع بولان مصالح داخله وخارجيه وقايعى ريكد ريلوب اسباب حقيقيه وايجابات ضروريه سى بيان » اولونقى مقصديله « تقويم وقايع » ك تاسيس ايديله يكي آكلابيلور . استانبولده ايكنجى غزته « جريده حوادث » در . بو يم رسمى در . صاحبي انكلير « ويليام چرچيل » در . ايلك نسخه سى ١٢٥٦ ده چيتمشدر . (سالنامه حديقه) به نظراً « جريده

حوادثك مندرجاتى صرف آروبا لطائف وقوعاته ، آمريكا ، هند ، چين عجائباتنه منحصر در . حالبوكه حقيقت بو مركززده ده كيلدر . « جريده حوادث » ، اوزمان هر شيدن غافل اولان توركيه خلقنه على العموم وبو ميانده داخله عايد بك جوق علاقه بخش معلومات وخبرلر ويرمشدر . ايلك نسخه سنك مقدمه سنده كه بك دفته شايان بريازيدر - آروپاده غزته لرك اويناديى رولدن بحث ايديله رك : [... و هر كس بو مقوله غزته لرى اوقودنجه سائر ممالكده وقوع بولان احوال و كفياته كسب وقوف ومعلومات ايده رك از هر جهت فائده مند اولورلر و مذكور غزته لر امور پوليقيه و خصوصات عسكريه ومواد تجارت وسائر اخبارات لازمه يى حاوى اولديغندن مطالعه ايدنلر هر قننى صنف و خدمت ومصلحتده بولونورلر ايسه آكا كوره حصه مند منفعت اولورلر و كرچه نزد دولت عليه ده تقويم وقايع ناميله بر عدد غزته معتبره طبع ونشر اولونمده ايسه ده غزته مذكور رسى اولقى مناسبيله هر بر كونه وقوعات و وافاق تفك حوادثى جامع اولاديغندن بو مثللو حوادث و وقوعات جزئيه درج اولونارق بر عدد غزته طبع ونشرى بو عديم مستديم عديم الاستطاعه يعنى انكلتره لو چرچيل كبضاعه نك اونه دنبرى امل مخصوص عاجزانهم اولديغنه وذاتادخى دولت عليه وملت اسلاميه نك خير خواه صميميسى بولونديغنه بناء ... بو بابده واقع اولان استدعاى كترانه مه طرف دولت عليه دن دخى ارائه رخصت بويورلش اولغله ... اشبو غزته نك طبع ونشرينه مباشرت اولونمشدر] دينور . مقدمه دن او كره نيورزكه (جريده حوادث) اون كونده بر دفعه چيقاريلغده ، (مشتريلرى طرفنه مخصوص موزعلر) ايله كوندريلمكده در . اداره خانه سى باغچه قاپيسنده « حمديه تره سى » قارشيسنده در . سنه لكى (١٥٠) ، آلتى آيلنى (٧٥) غروشدر . ايلك نسخه سنك ايكنجى صفحه سنك باشنده (حوادث داخله) سر لوحه سى كورولمكده در . بونك آلتنده : [جناب رب متعالك بو عالمه ياراتدينى و خلق ايتديكى مخلوقاتى ايچنده هيچ بر عبث ياراديلش بر نسنه اوليوب ..]

ديه باشلايان اوزون بر افاده دن سو كره تنبلكك ضررندن بحث ايديليور ، ونهايتنده (مجلس امور نافعه) نك وضعنه لزوم كورولديكى و « مجلس مذكور طرفندن دخى اموززراعته آگاه اولانلر تشويق وترغيب ايديله يكي » يازيليور . بوندن سو كره آنادولوروروم ايلدين كلن خبرلرده « محصولاتك سائر سنه لردن افزونتر اولدينى » ندىن وبعض برلرده يا غمور سزلفدن توخوملر حاصلات و برمه مش ايسه ده « كوز موسمنده وقيش ايچنده ا كيلن ذخائر و حبوباتك نما و حاصلاتى هر كس مدح و ثنا ايتمكده بولوندينى » ندىن بحث ايديليور . واقعا مثلا برنجى نسخه ده انكلتره ده مطبخلرده « طاش كومورى » قولانيلدينى آكلابيلور ، فقط مقدمه دن سو كرا « بو كره قره دكيز سواحلنده اركله يه قريب بر كومور معدنى بولونديغندن معدنيات علمنده مهارتى اولان مهندسلر و اياورچيلر امتحان وتجربه ايلدكلرنده انكلتره وباشقا برلردن كلن ياغلو و قوتلو و طيانقو طاش كومورينك طبقى و عيى اولديغنى افاده ايتمشدر » دينور . داها سو كرا

صلح عموى بركون تاسس ايده جك . آنجق طن ايتمه لى كه انسانلر كوندن كونه دها ايا اولاجلرده بويله بر موقيت حصوله كله جك . بونى اميد ايتمه كى امكان يوقدر . فقط يكي يكي علملر ويكي يكي شرائط اقتصاديه انسانلرى صلح ايچينده باشامغه مجبور ايده جك . نته كيم وقتيله عيى انسانلرك شرائط حياتيه سى اولنلرى حال حربى ايجاد ايله بو كونه قدر اداميه اجبار ايتمش بولونيور .

فكرلر مارك باشقه لرى طرفندن اقتباس و ياسرقت ايديله يكي كورديكمز زمان در عقب (خرسز وارا) ديه باغرماليم و دوشونه لم كه عجباً حقيقه او فكرلر يالكرز بزمى ايدى ؟

عقل باشنده بر آدم بينر كه بر فكرك دكرى آنجق اوفى ادا ايده جك افاده نك شكليله آرتوب ا كسيلر . اسكى بر فكره يكي بر قيق و برمك ، ايشه صنعتك بوتون روحى وايشه بشر ايچين ممكن اولان يكله ابداع وايجاد ... !

انسان حياتده ايلرلرجه كورويور كه جسارتك اك نادرى مستقل دوشونه بيلمك وبالخاصه دوشونديكى سويلكدر .

فكرلر مارك ابداع ايتديكى پارلاق سربلرده اولسه حياتك چوللرنده بزنه ياباردق ؟

كچمشك هيچ بر ذره سنى غائب ايتيم لم . چونكه كله جك اونكله ياييلير .

اوت ، ابتلا و احتراصلر سكون و راحتك باشليجه دشنيدير . فقط اونلر اولاسه كاشانده نه فن نه ده صنعت اولوردى .

الك بسط ، الك وضيع انسانلر ايچين بيله قابل و صوك بر جذب و تسخير واسطه سى واردر : طبيعلك .

طن ايتمه كه اولوم حياتدن دها مكمل بر شى اولاييلين .

فتونك ايلكى شوراده دركه انسانلرى دوشو . نمكدن قورنارير .

كولكه ايله آيدنلق ، متاهى ايله نامتاهى ومطلقه اضافى مفهوملى بر بريله نه قدر امتراج ايدييورسه دين ايله علم ده اوقدر مخرج اولاييلير .

علم لايخطيدر . فقط عالم داتما خطايدر .

حكيم اولقى ادعا سنده بولونانلر دركه اك جوق آله انيرلر .

احتراص و ابتلالرك ويرديكى جنت و طغيانى ، لايقى و رخواوندن دوغمه عقيم عقل وحكمته ترجيح ايده رم .

فاضل احمد

کیده جکی صیاده طوپخانه مستشارفنده بولونان زبور افندیك ده « حسب الملك حمایه وعد ایتدیکی » مشهوردر . بو زبور افندی مشهور زبور پاشا اولاجنه کوره اونک « سجل عثمانی » ده محرر ترجمه حالنده « طوپخانه مستشارلنی » ده کیل ، « فابریقه لرنظرلنی » مقیددر . بوده (۱۲۶۳ - ۱۲۶۴) سنه لری طرفنده در . خلاسه مختلف دلالتلر بر برین طوپنور . اگر احمد رفیق بکک نشر ایتدیکی وثیقه نك تاریخنده بریا کاشلق بوقسه شناسینك (۱۲۶۵) ده بارسه کیتدیکی قبول ایتک ضروری در . احوالده ابوالضیانك ادعاسی سقوط ایتش اولور .

شناسینك ۸ ذی القعدة ۱۲۷۱ ده مجلس معارف اعضا لفته تعیین ایدیلدیکی « معارف عمومیه نظارتی تاریخچه تشکيلات واجرا آتی » نده موجود (صحیفه ۶۲) بروثیقه ایله مثبتدر . اوسنه طرفنده کندینك « طوپخانه عامره کتبه سی متحیرانندن » اولدیغنی و « رتبه ثانیه صنف ثانیسه » آیریمجه تلطیف ایدیلدیکی ده اوکره نیورز ، فقط « انجمن دانش » اعضا اولدیغنه دائر اسکی بروثیقه یوقدر . اسلری معلوم ومحفوظ اعضا میاننده ده واقومورز . واقعا رشید پاشایه تقدیم ایتدیکی (۱۲۷۳) تاریخلی برقصیده سنده :

حضورك انجمن دانش اولش اهل دله
کیم آنده نسخه ذام اولوغه ده توقیر

دیور اما بو بیت مطلقاً انجمنه اعضا اولدیغنه دلالت ایتمز . احمد راسم بکک ، عالی پاشانك ایلك صدارتنده شناسینك عزل ایدیلدیکی و ۱۲۶۸ ده رشید پاشا اوچنجی دفعه صدارته کلنجه اعاده مأموریته مظهر اولدیغنی یازیور . شناسی بو عزل مسأله سنه ۱۲۷۳ ده قلمه آلدینی قصیده ده تاس و مسبلردن شیخ الاسلام عارف افندیکن :

قاووقله عارف بالله اولورمی شیخ جهول
جناب حتی غنی در ، زوالی عقلی فقیر

دییه هاچانه بحث ایدر . عارف افندی ۱۲۷۰ جمادی الاخرینك اون برنده شیخ الاسلام اولدیغنه کوره (شناسی) نك عزلی آنجاق بوتاریخدن سوکرا وقوعه کلش اولایلیر . عالی پاشا (۱۲۷۱) ده ایکنجی دفعه صدراعظم اولدیغنه و صدارتی (۱۲۷۳) ه قادار دوام ایتدیکنه ، ۱۲۷۳ ده اونک برینه بشنجی دفعه اولوق اوزره رشید پاشا کچدیکنه وعینی زمانده شناسینك یازدینی قصیده نك تاریخلی ده ۱۲۷۳ اولدیغنه نظراً شناسینك عزلی ۱۲۷۱ دن سوکرا اولاسی ایجاب ایدر . بوکی اوافق تفک جهتلردن صرف نظر ، احمد راسم بکک « شناسی » حقنده کی کتابی هیأت عمومیه سی اعتبارله غایت قیمتیدر : او بو بکک آدامک حیاته دائر نه بولدیسه طویلامش ، آیریمجه « مشاهدات و تدقیقاته مستند مختلف تلقیات ، مطالعات و ملاحظات » ی کوسترمش ، بولردن باشقا شناسینك قلمه آلدینی . ثنور و منظوم اثرلردن « نمونه لر » اقتباس ایتشد . بو همتندن دولابی احمد راسم بکک تشکر ایدرکن بالخاصه « احمد مدحت » افندی حقنده کی تمثیحی ده تکرار ایلرم .

علی جانب

توفیقه استناداً شناسینك ولادت تاریخی اولارق (۱۲۴۰) ی قبول ایتهمی دوغرو اوله کرکدر . بزم بیلدیکنم و مختلف برلرده تصادف ایتدیکنم اوزره تورک ادبیاتی مجددینك آده ، (ابراهیم شناسی) در ، « سجل عثمانی » (علی شناسی) اوله رق کوستر ییور . ثریا بکک ترجمه حالرده اعتنا کارلغنی تسلیم ایدنلردم ، فقط بونده آلداندیغنی صانیورم . احمد راسم بکک بوبابده برشی سوبله میور . ینه سجل « بتلیسی الاصل اولوب طوپخانه ده ساکن اولدی » دیور . « معارف عمومیه نظارتی تاریخچه تشکيلاتی » عنوانلی اثرده ده (صحیفه ۶۲) « شناسی علی افندی ، بتلیلیدر » دیه بر قید واردر . شناسینك استانبولده طوپخانه ده دوغدیغنی محققدر . احمد راسم بکک ، « قاموس الاعلامك افاده سنی اوغلی مرحوم حکمت شناسی نك ده » تأیید ایتدیکندن بحث ایدییور . بابامک « طوپخانه لی مصطفی افندی » نامنده بر آرقاداشی

عشق

سسزجه بورور قلبکی برشی ،
بردن بره براومادیقک گون ..!
باغراکده آچار بر یارا سوکرا ..
صیرلار ایچک ایلك آغلادیقک گون .

برشی که ، هوادن دها سیال ؛
برشعله که ، یانغین گپی ساری .
بر قلبدن او بر قلبه آقارکن
اولفنده او بر « آتش ناری » !..

رفعی ملول

وارمش که کندینسه ، قومشوسی « شناسی » دن بحث ایتدیکنی سویلردی . شناسینك تحصیل ایچون نه زمان وقاج یاشنده کیتدیکی واضح ده کیلدر . واقعا ابوالضیا توفیق بکک اون طقوز یکرمی یاشلرنده اولارق کوستر ییور که شویله بویله (۱۲۶۰) سنه سنه تصادف ایدر . برچوقلری و بومیانده احمد راسم بکک ده بوتاریخی قبول ایدییور . احمد رفیق بکک کچن سنه لر طرفنده بولوب نشر ایتدیکی رسمی بروثیقه یه نظراً شناسی نك کیتهمی ۱۲۶۵ سنه سنه تصادف ایدر . کندینسه دلالت ایدن فتحی پاشا [۱۲۶۱-۱۲۶۸] سنه لری طرفنده طوپخانه مشیری ایدی . عینی زمانده شناسی ایکنجی واک مهم حامیسی بو بکک رشید پاشایه تقدیم ایتدیکی :

بارک الله زهی صدر رشید دوران
اولدی عهدنده آنک منشرح الصدر جهان
مطلعی قصیده سنده :

بارسک باده شوقله اولوب مست خراب
دیور . بو قصیده نك تاریخی شناسینك بالذات تثبیت ایتدیکی اوزره (۱۲۶۵) در . واقعا « نمونه ادبیات » ده پارسدن آنه سنه کوندردیکی (۱۲۶۲) تاریخلی بر مکتوب مندرجدر . فقط بونده بر رقم خطاسی اولاسی محتلمدر . شناسینك آوروپایه

« در سعادت علیه لاجل التجاره کلوب کیدن دول متحابه چرخ کیلرینك هر آیده کلدکلمی و چقدقلری کونلرک و بولجی و متاع کتوردکلمی اسکله و محللرک افاده و بیان) ینه تصادف ایدییورز . بالوسیله علاوه ایدیلن شوققره دفته شایاندر : « تجار خیره نك بر قطعه چرخ کیلری واردر که هر ایکی هفته ده بر کره چهارشنبه کونلری طربزوندن آستانه علیه یه کلوب کذلک ایکی هفته ده بر کره صالی کونی طربزون جانبنه سفر ایدر . »

مثلا اوچنجی نسخه ده اسکی پوسته ناتاری اصولنك سقامتندن بحث ایدیلرک « دولت علیه یه مخصوصاً پوسته خانه وضعیله مأمور مخصوص تعیین » اولدیغنی محرردر . عینی نسخه ده بر انکلیرک کوندردیکی مکتوبک ترجمه سی واردر که بونده تنظیمات ایله تورکیه نك یکی بر دوره کیردیکندن بحث ایدیلکده و مخبرکک وعد اولوغنده در . خلاسه دیمک ایتییورم که « جریده حوادث » ، اون دو قوزنجی عصر تورکیه سنی تدقیق ایتک ایتیلر ایچون مهم بر منبع و وثیقه در . و « سالنامه حدیقه » نك ظنی کی و بر دیکی خبرلر صرف خارجه متعلق ده کیلدر . بزده غزته جیلک تاریخی خلاسه ایدن بو مقدمه ، شو ایضاحات ایله ده آکلاتقی ایسته دیکم اوزره البته نقصان و بالخاصه غیر کافیدر . احمد راسم بکک اسکی غزته لری ، رساله لری بالذات تدقیق و تحلیل ایدرک مملکتله اطرافلی و خاصه وثیقه لره مستند بر اثر اهدا ایدیه بیلیر و ایتیلیدر .

احمد راسم بکک شناسینك حیاته متعلق معلوماتی ، « ابوالضیا توفیق بکک » ک تحریری و شفاهی افاده لرینه استناد ایتدیریور . و بویله یاقلمه بکک ای ایتش اولوبور . چونکه « شناسی » بی شخصاً و ایجه طانیان اودر . یکی آوروپائی ادبیات و ذهنیتک مملکتده بحق بانیسی صاییلان « شناسی » حقنده بو کونه قادار دوغرو و اطرافلی بر شی قلمه آلینامشدی . پروفور « ژان دونی » نك اسلام آنسیقلوبه دیسنده اوکا دائر بر یازیسی انتشار ایتدیکنی خبر آلدیم . هنوز کورده دم . احمد راسم بکک « نمونه ادبیات » دن اقتباساً شناسینك (۱۲۴۰) ده استانبولده دوغدیغنی یازیور .

کچن سنه طرفنده « تورک تجدد ادبیاتی تاریخی » عنوانلی - بالخاصه افاده و کوروش اعتبارله بکک خوش واکثر یا اصابتی - بر اثر نشر ایدن اسماعیل حبیب بکک شناسی ایچون « ۱۲۴۲ ده دوغمشدر » دیور . بویکی سنه لک فرقی نره دن جیقاردیغنی کوستر میور . حبیب بکک ذهول ایتهمی احتمالی جوق وارددر . چونکه وقوعاتک زمانی تثبیت ایتک ، دها دوغروسی « تاریخی صحیحی حائز اولوق » نقطه سندن اثری ضعیفدر . مثلاً شناسی نك آوروپایه تحصیل کیتهمه سنه دلالت ایدن مشهور طوپخانه مشیری فتحی پاشا اولدیغنی محقق ایکن حبیب بکک اثرنده « اوزمان طوپخانه ناظری منیف پاشا ایدی » کی قطعاً اصل و اساسی اولیان برشی یازیور . [*] خلاسه احمد راسم بکک ابوالضیا

[*] حبیب بکک اثرنده بو طرزده خیلی خطالر واردر . مثلاً کاکف پاشا خصی برتو پاشا ایله « ادهم برتو » پاشای ده قادشدر میسدر . مع هذا عبدالخلیم ممدوح مرحومده « تاریخ ادبیات عثمانیه » عنوانلی کوچولک اثرنده عینی یا کاشلقی یامشدر .